

MÅL OCH BUDGET 2025–2028 FÖR ETT FRAMGÅNGSRIKT HANINGE HANINGEALLIANSEN

KOMPLETTERAD MÅL OCH BUDGET 2025
BESLUTAD 2024-12-18

Fullmäktiges vision och mål
Driftbudget 2025
Ekonomisk plan och investeringsbudget 2025–2028

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
1.1 Vision	2
1.2 Vårt löfte till invånarna	2
2. Kommunens styrsystem	3
3. Kommunfullmäktiges mål	6
4. Uppdrag och inriktningar 2025	11
4.1 Civil beredskap och säkerhet	11
4.2 Kompetensförsörjning	11
4.3 En ny planering för skolstruktur i Haninge kommun	11
4.4 Infrastruktur	11
4.5 Stadsmiljölyft	12
4.6 Optimera resurserna för den kommunala grundskolan	12
5. Ekonomiska driftramar per nämnd och bolag	13
5.1 Kommunstyrelsen	15
5.2 Barn- och förskolenämnden	16
5.3 Grundskolenämnden	16
5.4 Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	17
5.5 Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden	17
5.6 Socialnämnden	17
5.7 Stadsbyggnadsnämnden	18
5.8 Äldrenämnden	18
5.9 Finansförvaltning	18
5.10 Kommunala bolag: Tornberget AB och Haninge Bostäder AB	19
6. Investerings- och exploateringsbudget för 2025 och plan för 2026–2028	20
6.1 Investeringar	21
6.2 Exploatering	24
7. Ekonomisk plan 2025–2028	26
7.1 Resultatprognos	27
7.2 Balansräkning och kassaflöde	28
7.3 Låneram och borgensåtagande	29
8. Regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning	31
8.1 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning	31
8.2 Driftbudget	33
8.3 Investeringsbudget	34
8.4 Rapporteringsskyldighet	34
8.5 Delegation och attest	35
8.6 Lokalförsörjning	35
8.7 Konkurrensutsättning genom upphandling eller kundval	36
8.8 Elevpeng	37

1. Inledning

1.1 Vision

Kommunens medarbetare finns för invånarna och fokuserar på kärnuppdraget. Våra tjänster bygger på kostnadseffektivitet och valfrihet med bäst kvalitet till rätt pris för kommuninvånare. Vi är en kommun känd för sin starka ekonomi och låga skatt.

Vi är en trygg kommun där människor både tar ansvar för sina liv och bryr sig om sin omgivning. Haninge är den unika blandningen av tät stad, landsbygd och skärgård där alla kan hitta sitt attraktiva boende och sin plats att utvecklas och växa genom hela livet. Haninge är ett konkurrenskraftigt alternativ för människor som vill flytta till eller inom Stockholmsregionen och för företag som vill etablera sig här. Haninge är navet för utveckling på Södertörn.

1.2 Vårt löfte till invånarna

All verksamhet som bedrivs av eller på uppdrag av Haninge kommun ska vila på en tydlig grund, ett löfte till invånarna som aldrig sträcker sig så långt att det undergräver politikens förmåga att leverera sitt grundläggande uppdrag. Haninge kommuns löfte till invånarna är att:

- vara tillgängliga och erbjuda god service
- behandla invånare och kunder med professionalitet och respekt
- varsamt förvalta skattebetalarnas pengar

2. Kommunens styrsystem

Haninge kommuns styrsystem bygger på kommunens vision och löftet till invånarna. Styrsystemet syftar till att stödja kommunens arbete med att använda befintliga resurser effektivt och tillhandahålla tjänster av god kvalitet. Kommunens styrsystem ska bidra till att ekonomin är i balans, målsättningarna uppnås och att verksamheterna kvalitetssäkras.

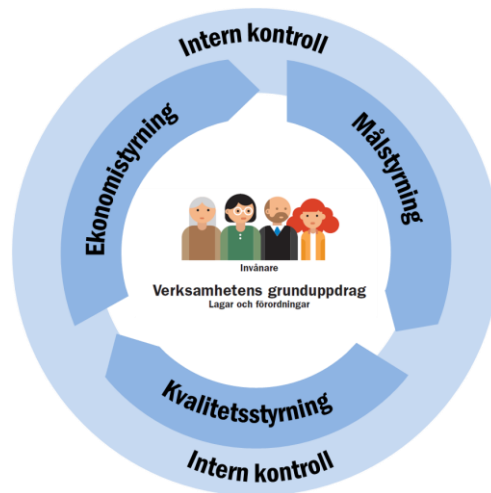

Fig. 1 Haninge kommuns styrsystem.

Kommunens invånare är i fokus och genom styrningen ska de få service och tjänster av god kvalitet utifrån behov. Styrning och verksamhet ska bedrivas i enlighet med lagar och förordningar i linje med verksamhetens grunduppdrag. Inriktning och prioriteringar för den politiska viljan fastställs i kommunfullmäktiges Mål och budget genom mål, indikatorer, uppdrag samt en ekonomisk resursfördelning.

Haninge kommuns styrsystem består av ekonomistyrning, målstyrning och kvalitetsstyrning. Tillsammans med intern kontroll utgör detta grunden för att styra, leda, planera och följa upp kommunens verksamheter.

Kommunfullmäktiges mål och indikatorer konkretiseras i nämnd- och verksamhetsplan för respektive nämnd samt affärsplan för bolag. De politiska styrsignalerna tas emot av tjänstemannaorganisationen som planerar och genomför de förflyttningar som krävs för att uppnå beslutade målsättningar.

Mål och budget följs upp och återrapporteras till kommunfullmäktige i delårsrapport 2 och årsredovisning. I samband med tertialrapport 1 sker en återrapportering av avvikelser, som rapporteras av nämnder och bolag, om dessa har en väsentlig påverkan på möjligheten att uppnå kommunfullmäktiges mål. Nämnd och bolagsstyrelse följer upp nämnd- och verksamhetsplan med budget respektive affärsplan tre gånger per år genom tertialrapport 1, delårsrapport 2 och årsredovisning.

Nämnd och bolagsstyrelse ansvarar också för att uppföljningen omfattar alla ansvarsområden enligt reglemente, bolagsordning och ägardirektiv, inklusive verksamhet utförd av privata utförare.

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens angelägenheter, vilket innebär att ha överblick och kontroll över övriga nämnders och bolagsstyrelsers verksamhet. Kommunstyrelsen har rätt att ta del av handlingar och räkenskaper samt följa verksamheten. Vid sekretessbelagd information måste alternativa sätt att överlämna information övervägas.

För att uppnå bästa effekt och nytta krävs ett koncernövergripande synsätt och ett kommungemensamt agerande. Kommunstyrelsen har därför ett särskilt ansvar att samordna nämnder och de kommunala bolagen.

Ekonomistyrning

Haninge kommuns modell för ekonomistyrning är i enlighet med kommunallagen som fastställer att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Kommunens ekonomistyrning verkställs genom kommunfullmäktiges beslut om budget och resursfördelningsmodell. Detta sker årligen i kommunfullmäktiges beslut om Mål och budget där även kommunens finansiella mål framgår.

Haninge kommun har en drift- och investeringsbudget som sträcker sig över en planeringsperiod om fyra år för att säkerställa framförhållning, en balanserad ekonomisk utveckling och en god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige fattar i Mål och budget beslut om budgetramar för respektive nämnd och bolag för nästkommande år samt ekonomisk plan för totalt fyra år.

Varje nämnd och bolag har i uppgift att årligen upprätta en nämndbudget uppdelad på intäkter och kostnader utifrån tilldelad budgetram, i Nämnd- och verksamhetsplan med budget eller affärsplan för kommande år. Det ingår i nämnd och bolags uppdrag att utveckla sin verksamhet utifrån sin budget och att anpassa sin ekonomi och sin verksamhet för att uppfylla fullmäktiges mål, politisk plattform samt kommunövergripande program.

Målstyrning

Kommunens målstyrning fokuserar på att uppnå långsiktiga mål och resultat som fastställts av kommunfullmäktige. För varje mandatperiod beslutar kommunfullmäktige om övergripande mål och indikatorer med specifika målvärden. Nämnder formulerar sina egna mål, kallade nämndmål, som syftar till att bidra till kommunfullmäktiges mål. Dessa nämndmål konkretiseras genom strategiska aktiviteter som ska bidra till att uppnå önskade effekter.

Styrmodellen för målstyrning innebär att kommunens verksamheter arbetar mot att uppnå kommunens långsiktiga vision och löften till invånarna genom de mål och indikatorer som antagits. Nämnd och bolagsstyrelse skapar mål och indikatorer som bidrar till kommunfullmäktiges mål och följer upp och rapporterar för att säkerställa att målen uppnås. Denna styrmodell skapar en röd tråd från vision och mål ner till det dagliga arbetet i verksamheterna.

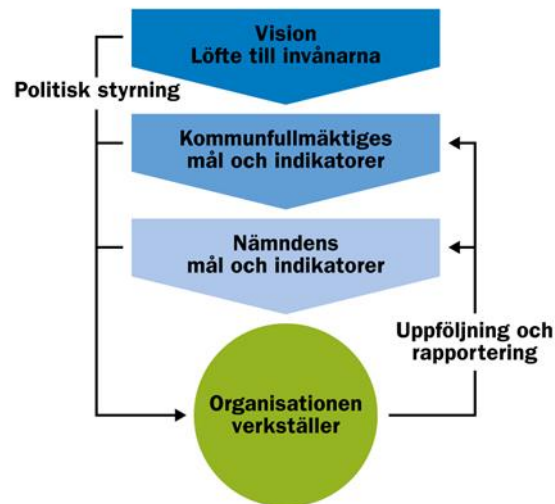

Fig. 2. Haninge kommuns styrmodell för målstyrning.

Kvalitetsstyrning

Kvalitetsstyrningen handlar om att styra och följa upp grunduppdraget, stödja genomförandet samt utveckla arbetsformer så att kommunen håller hög kvalitet i den dagliga verksamheten över tid. Nämnd och bolagsstyrelse ansvarar för att upprätthålla hög kvalitet och åtgärda brister snabbt. Kvalitetsarbetet innefattar ett arbete med ständiga förbättringar och en kontinuerlig hantering av inkomna synpunkter och klagomål.

Systematiskt kvalitetsarbete utförs både i årliga processer och i det dagliga arbetet genom utveckling och förbättring. Krav på systematiska arbetsätt för att upprätthålla och utveckla kvalitet och ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete finns i Socialstyrelsens föreskrifter och i Skolverkets allmänna råd.

Intern kontroll

Intern kontroll är den del av kommunens styrning som säkerställer att verksamheten är effektiv, tillförlitlig och följer lagar. Den omfattar strukturer, system och processer för att förebygga och åtgärda brister. Riskhantering identifierar och prioriterar åtgärder mot potentiella hot.

Varje nämnd och bolagsstyrelse ska årligen anta en plan för intern kontroll, som specificerar vad som ska kontrolleras, hur och när. Uppföljning sker enligt planen och sammanfattas i en årlig rapport som beskriver kontrollresultat och åtgärder. Rapporten analyseras och rapporteras till kommunstyrelsen för att säkerställa att verksamheten följer beslutade riktlinjer.

3. Kommunfullmäktiges mål

Haninge kommun tillämpar mål- och resultatstyrning. Kommunen har nio mål som följs upp med indikatorer och målvärden som sträcker sig över hela mandatperioden. Målen omfattar rubrikerna Tryggare invånare, En skola med fokus på kunskap och studiero, En meningsfull fritid för invånarna, Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning, Ordning och reda i ekonomin, Målinriktat miljöarbete, Attraktiva bostäder och närmiljö, Hög kvalitet i kommunens tjänster samt En attraktiv arbetsgivare. Fullmäktiges mål utgör tillsammans med den politiska plattformen den övergripande styrningen av kommunen där den politiska plattformen pekar ut de högsta prioriteringarna och fullmäktiges mål visar den övergripande styrningen.

Mål 1. Trygga invånare

Tryggheten är vår tids stora frihetsfråga. Det offentliga rummet ska tas tillbaka till hederliga invånare och resurser ska läggas på uthålliga åtgärder som bidrar till minskad kriminalitet och ökad trygghet. Kommunen har som mål att Haninge inte ska ha några utsatta områden 2030.

Mål 1 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Anmälda brott om skadegörelse, per 1 000 invånare	32,5	30,7			27
Trygghet i skolan, årskurs 8 (%)	79,9	79,9			86
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)	61,3	60,3			69

Mål 2. En skola med fokus på kunskap och studiero

Utbildning ger möjligheter för människor att uppnå sina livsmål. Inget barn eller elev ska hindras att nå sin fulla potential i Haninges skolor. Skolor i Haninge kommun ska präglas av tydliga regler och fokus på trygghet, resultat och studiero.

Mål 2 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel (%)	71,4	71,2			80
Gymnasieelever med indraget studiestöd pga. ogiltig frånvaro, andel (%)	14,9	16,6			7,5
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	81,3	80,1			90

Gymnasieelever med behörighet till universitet och högskola inom 3 år, andel (%)	51,7	52,1			55
Gymnasieelever med examen inom 3 år, andel (%)	65,1	66,3			70
Antal inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi	5,5	5,5			5,5

Mål 3. En meningsfull fritid för invånarna

Ett rikt fritidsliv bidrar till friskare och mer aktiva invånare. Ur ett kommunalt perspektiv är det främst invånare som tar del av kommunens tjänster som kan stimuleras till ett friskare liv. Hälsoperspektivet ska finnas med i kommunala verksamheter för att främja ett hälsosamt Haninge.

Mål 3 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Möjlighet att komma utomhus i särskilt boende för äldre (%)	55	58			59
Elever i grundskolan som sällan eller aldrig deltar i idrottsaktiviteter på sin fritid (%)	21,8	20,5			15
Andel som tycker möjligheten att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar är bra.	74,9	76,5			75,0
Andelen ungdomar som upplever att tillgången till kulturaktiviteter är god (%)	60,3	64,1			65
Andelen ungdomar som upplever att tillgången till idrottsaktiviteter är god (%)	78	82			85

Mål 4. Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning

Haninge ska vara en attraktiv företagskommun och ta vara på de förutsättningar som kommunen har inom olika branscher. Servicen till befintliga företag och nyetableringar ska vara enkel, snabb och hålla hög kvalitet. Fler företag ger fler jobb, som leder till mindre bidragsberoende. Det ska finnas en stark koppling mellan ekonomiskt bistånd och krav på aktivitet.

Mål 4 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Nöjd kundindex för företagare (NKI)	80	80			80
Arbetsplatskvot	0,62				0,64
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv.	1 427	1421			1 200
Sammanfattande omdöme företagsklimat (index 1-6 Svenskt näringsliv)	3,32	3,23			3,7
Företagsklimat bygglov NKI	77	76			77

Mål 5. Ordning och reda i ekonomin

Kommunen har en skyldighet att förvalta skattebetalarnas pengar på bästa sätt. Kommunens verksamheter ska vara så effektiva som möjligt och leverera högsta möjliga kvalitet per skattekrona. Kommunens ekonomi ska långsiktigt stärkas med ökad självfinansiering av investeringar. På sikt ska kommunalskatten sänkas.

Mål 5 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Resultat av skatteintäkter och generella statsbidrag (%)	10,5	4,2			3,0
Låneskuld per invånare (tkr)	42,2	41,4			58,6

Mål 6. Målinriktat miljöarbete

Kommunen ska ha en tydlig styrning mot ambitiösa miljömål. I det större perspektivet ska kommunen genom samarbete med främst närkommunerna uppnå samarbeten som kan bidra till minskade utsläpp och förbättrad miljö. Kommunens egen verksamhet ska inspirera invånarna till att ta ett större ansvar för sin närmiljö.

Mål 6 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Utsläpp av växthusgaser från kommunens resor och transporter (ton)	284	236			0
Energianvändning i kommunala lokaler och bostäder (kWh/m ²)	123	121			117
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling (%)	33				35
VA-utbyggnad i omvandlingsområden, antal enskilda avlopp*	0	0			290

*Utgångspunkt är utbyggnadsplanen i Vatten- och avloppsplanen som beslutades av kommunfullmäktige 2020-09-14.

Mål 7. Attraktiva bostäder och närmiljö

Haninge ska hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna i Stockholmsregionen som en attraktiv inflyttningkommun. Utvecklingen av Haninges stadskärna och bebyggelse ska prioriteras. Samtidigt ska Haninges olika unika miljöer för attraktivt boende utvecklas. Nybyggnation av bostadsrätter och ägda boenden ska prioriteras.

Mål 7 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Bostäder med äganderätter, antal/1000 inv.	139	136			139
Bostäder med bostadsrätt, antal/1000 inv.	144	145			144

Mål 8. Hög kvalitet i kommunens välfärdstjänster

Invanarna ska uppleva hög kvalitet i kontakt med kommunen. Därför betyder bra bemötande och fokus på service mycket för kvaliteten i kommunens tjänster. Konkurrensutsättning bidrar inte bara till högre ekonomisk effektivitet utan också till en ömsesidig strävan att höja kvaliteten.

Mål 8 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - upplever alltid bra bemötande, andel (%)	46	46			60
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - upplever alltid bra bemötande, andel (%)	69	64			76

Mål 9. En attraktiv arbetsgivare

Genom ett tydligt ledarskap och interna utvecklingsmöjligheter behöver kommunen attrahera och behålla ledare och medarbetare som kan utveckla en serviceinriktad kultur.

Mål 9 Resultatindikatorer	2022	2023	2024	2025	2026 Mål
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex	79,1	77,7			83,0
Sjukfrånvaro (%)	7,7	6,8			6,5

4. Uppdrag och inriktningar 2025

4.1 Civil beredskap och säkerhet

Det förändrade säkerhetsläget i världen och Sveriges inträde i Nato innebär mycket stora förändringar. Haninge kommer att omfattas av DCA-avtalet mellan Sverige och USA som innebär att USA bereds möjlighet att förbereda för ett gemensamt försvar i händelse av väpnat angrepp på Sverige eller annat Natoland. Det innebär både möjligheter och utmaningar. Haninge kommun ska ha en stark förmåga till civilt försvar. Beredskapslager och reservkraft för kommunal omsorg och skolor måste anpassas till höjd beredskap. Förberedelse för längre avbrott i el- och vattenförsörjning ska finnas och gemensamma övningar ska hållas med andra aktörer inom totalförsvaret. Säker intern och extern kommunikation samt kommunikation gentemot invånarna för ökad försvarsvilja, information och hemberedskap är andra viktiga element som måste säkras upp. Haninge kommun ska utgå från ovanstående ambitioner i det fortsatta arbetet med att bygga upp och planera det civila försvaret. Kommunstyrelsen får därför i uppdrag att, tillsammans med nämnder och bolagsstyrelser, driva och samordna Haninge kommuns arbete med att bygga upp Haninges förmåga till ett starkt civilt försvar.

4.2 Kompetensförsörjning

De samlade erfarenheterna från gymnasiet och det lokala näringslivet visar att det råder stor brist inom hantverks- och industriarbeten trots att det finns relevanta utbildningar som ofta leder direkt till att skapa yrkesutbildningar väljer elever i mindre utsträckning dessa utbildningar. Ett ökat fokus måste därför läggas på att väcka intresse för dessa utbildningar. Projektet ska koordineras av kommunstyrelsen och involvera flera nämnder, lokala företag och även friskolor i den mån de vill delta.

4.3 En ny planering för skolstruktur i Haninge kommun

Kommunfullmäktige antog 2014-05-12 § 97 en skolstruktur för Vega, Handen och Västerhaninge/Åby 2014. Den beslutade planeringen är till vissa delar genomförd och i andra delar inte längre aktuell. Beslutet upphävs i samband med antagande av mål och budget 2025–2028. Haninge kommuns vision beskriver att kommunens tjänster bygger på kostnadseffektivitet och valfrihet med bäst kvalitet till rätt pris för kommuninvånare. För att nå visionen och samtidigt möta framtida behov av skolplatser ska kommunstyrelsen i samarbete med skolnämnderna och i aktiv dialog med externa aktörer som är verksamma i Haninge eller önskar etablera sig i kommunen, ta fram en skolstrukturplan för hela kommunen, som uppdateras varje år. Syftet med denna löpande planering är att skapa en bättre balans mellan efterfrågan och utbud inom skola och förskola oavsett huvudman i Haninge kommun.

4.4 Infrastruktur

Haninges ambitioner att bli ett nav för utveckling på Södertörn kräver en robust och tillgänglig infrastruktur. Den behöver skapa framkomlighet och tillgänglighet till viktiga funktioner både inom och utanför kommunen. Sveriges och EU:s klimatmål har bidragit till en snabb omställning av fordonsindustrin för att möta behovet av miljövänliga person- och

godstransporter. Utvecklingen har hittills dominerats av eldrivna fordon, vilket ställer krav på att kommunens infrastruktur växer i takt. Nya alternativ som vätgas och ammoniak kan också bli aktuella. Haninge kommun ska beakta omställningen i sin planering och vara lyhörd för marknadens behov att etablera sådan infrastruktur. Kommunstyrelsen får därför i uppdrag att tillsammans med stadsbyggnadsnämnden identifiera lämplig mark för att möjliggöra lokala lösningar för att stödja omställningen till en hållbar energianvändning.

4.5 Stadsmiljölyft

I Haningealliansens politiska plattform uttrycks under prioriteringen Samhällsbyggnad en vilja att genomföra ett stadsmiljölyft för ökad trygghet i Haninges befintliga stadsmiljöer. Under 2025 ska fokus ligga på åtgärder i Vega där vissa nya offentliga ytor inte motsvarar invånarnas förväntningar på trygghet och säkerhet. Stadsbyggnadsnämnden får därför i uppdrag att genomföra ett stadsmiljölyft i Vega utifrån denna inriktning.

4.6 Optimera resurserna för den kommunala grundskolan

Skolan är en av fyra prioriteringar under mandatperioden i Haningealliansens politiska plattform och stora ekonomiska tillskott har tillförts den nybildade grundskolenämndens budget den här mandatperioden. Från att ha legat under snittet för Storstockholms kommuner i nettokostnadsavvikelse ligger Haninge kommun nu över snittet. Det är positivt och kommunstyrelsen får därför i uppdrag att tillsammans med grundskolenämnden säkerställa att fördelningen och användningen av resurser inom skolan optimeras med fokus på att förbättra undervisningskvaliteten och öka måluppfyllelsen.

5. Ekonomiska driftramar per nämnd och bolag

Varierande skatteintäkter och kostnader kopplade till volymförändringar och andra faktorer som påverkar samhällets och kommunens ekonomiska förutsättningar visar att en god ekonomisk hushållning är nödvändig för att på såväl kort som lång sikt ha en budget i balans med goda marginaler. Detta skapar även utrymme för nödvändiga investeringar. Ett resultat bör vara motsvarande minst två procent av kommunens samlade skatteintäkter och generella statsbidrag.

Skattesatsen 2025 sänks med 23 öre, från 19,68 kr till 19,45 kr. Totalt beräknas skatteintäkter och generella statsbidrag för 2025 till 6 838,8 mnkr. Sänkning av skattesatsen med 23 öre ger en prognos för skatteintäkter 2025 som är drygt 61,0 mnkr lägre än vid bibehållen skattesats.

Skatteunderlagsberäkningen utgår från skatteprognos i oktober från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Budgeterade skatteintäkter och generella statsbidrag är 30,0 mnkr högre för 2025 än i Mål och budget 2025–2028 och 184,3 mnkr högre än i kompletterad Mål och budget för 2024. SKR:s skatteprognoser utgår i grunden från en befolkningsökning enligt rikssnittet. Då Haninge växer snabbare än rikssnittet har befolkningsökningen för Haninge justerats till en större befolkningsökning än rikssnittet. Befolkningsprognosen för Haninge kommun ingår i budgeterade skatteintäkter och generella statsbidrag på 6 838,8 mnkr.

Budgeterat resultat för 2025 är 205,2 mnkr, motsvarande 3,0 procent som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag. Budgeterat resultat 2025 är 75,2 mnkr högre än i budget Kompletterad Mål och budget för 2024 och 1,0 mnkr högre än i Mål och budget 2025–2028. Med ett budgeterat resultat på 205,2 mnkr, budgeterade skatteintäkter och generella statsbidrag på 6 838,8 mnkr samt budgeterade verksamhetskostnader som beräkningsgrund summeras de fördelade budgetramarna för 2025 till 6 633,6 mnkr, vilket är 29,0 mnkr mer netto än fördelade ramar i Mål och budget 2025–2028 och 95,1 mnkr mer än i Kompletterad Mål och budget för 2024. Finansförvaltningens ram är 129,7 mnkr lägre än i budget 2024 på grund av lägre pensionskostnader 2025. I finansförvaltningens budget finns osäkerheter kring befolkningsutveckling, skatteintäkter, kommande pensionsprognoser samt avskrivningar, varför visst utrymme är avsatt för att vid behov hantera dessa risker.

Kommunstyrelsens reserv 2025 är 67,0 mnkr, det vill säga 20,0 mnkr högre än i Mål och budget 2025–2028, med anledning av fortsatt rådande osäkerheter kring befolknings- och volymutveckling samt andra oförutsedda utmaningar som kan komma att kräva strukturella förändringar.

Tornberget sänker hyrorna till kommunen 2025 med 1,7 procent jämfört med 2024, exklusive kapitalkostnader för nya investeringar 2024–2025. Hyressänkningen är främst en konsekvens av lägre energikostnader och lägre räntekostnader jämfört med 2024 och även jämfört med prognosen i våras, som användes i beslutet om Mål och budget 2025–2028 i kommunfullmäktige i juni 2024. De föreslagna budgetramarna för respektive nämnd har därför i Kompletterad Mål och budget 2025 justerats ned för denna hyressänkning.

Tabell driftbudgetramar 2025

Nämnder, styrelser	Kompletterad Mål och budget 2024	Mål och budget 2025	Komplettering 2025	Kompletterad Mål och budget 2025
KS-reserv	67,8	47,0	20,0	67,0
Kommunstyrelsen	330,1	361,4	9,0	370,4
Södertörns överförmyndarnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0
Valnämnd	4,5	0,1	0,0	0,1
Revision	2,2	2,2	0,0	2,2
Äldrenämnd	895,8	944,2	-0,9	943,3
Socialnämnd	1 172,9	1 214,3	38,5	1 252,8
Stadsbyggnadsnämnd	240,3	257,3	-9,2	248,1
Barn- och förskolenämnd	835,9	817,9	-5,2	812,7
Grundskolenämnd	1 792,6	1 883,2	-30,5	1 852,7
Gymnasic- och arbetsmarknadsnämnd	588,4	599,5	-2,1	597,4
Idrotts-, kultur- och fritidsnämnd	294,0	305,9	-3,3	302,6
Finansförvaltning	314,0	171,6	12,7	184,3
Totalt	6 538,5	6 604,6	29,0	6 633,6
Skatteintäkter och generella statsbidrag	-6 654,5	-6 808,8	30,0	-6 838,8
Finansnetto	-14,0	0,0	0,0	0,0
Resultat	-130,0	-204,2	-1,0	-205,2
Resultat % av skatteintäkter och generella statsbidrag	2,0%	3,0%		3,0%

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mkr)

Socialnämnden har tillförts 40,0 mkr med anledning av ökade volymer inom framför allt individ- och familjeomsorg (IFO) och funktionshinderomsorg som har resulterat i högre kostnader under 2024. Ett arbete har inletts under 2024 med att genomföra åtgärdsplaner för komma till rätta med underskottet inom nämnden och arbetet kommer att fortsätta under 2025.

Nämndernas ramar har justerats ned med sammanlagt 34,9 mkr anledning av lägre hyror från Tornberget än tidigare budgeterat.

Grundskolenämndens ram har tekniskt justerats ned med 8,8 mkr med anledning av överkompensation i samband med att ansvaret för markskötsel beslutades övergå från stadsbyggnadsnämnden till Tornberget från 2023-01-01. Hela beloppet lades rent budgettekniskt i grundskolenämndens ram 2023 och följde med in i 2024 års budget. Denna del av ramen har inte förbrukats av grundskolenämnden 2023 eller 2024, men har funnits i ram och budget.

Kommunstyrelsens ram har tekniskt justerats upp med 9,0 mkr netto, dels med anledning av överföring av planavdelningen till kommunstyrelseförvaltningen från stadsbyggnadsförvaltningen, dels med anledning av överföring av ansvar för skötsel av viss naturmark från kommunstyrelseförvaltningen till stadsbyggnadsförvaltningen. Stadsbyggnadsnämndens ram har tekniskt justerats ned med motsvarande belopp.

Kommunstyrelsens reserv har tillförts 20,0 mkr med anledning av fortsatt rådande osäkerheter kring befolknings- och volymutveckling samt andra oförutsedda utmaningar som kan komma att kräva strukturella förändringar.

Finansförvaltningens budgetram 2025 kompletteras med 12,7 mnkr från 171,6 mnkr till 184,3 mnkr, framför allt med anledning av fortsatt osäkerhet kring kapitalkostnader samt kring pensionskostnadernas utveckling i förhållande till den senaste pensionsprognosen i augusti från KPA. Även kommande skatteintäktsprognoser utgör risk som konsekvens av osäkerhet kring kommunens befolkningsutveckling framåt.

5.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Kommunstyrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda det arbetet med att ta fram styrdokument för kommunkoncernen. Kommunen och de kommunala företagen i vilka kommunen utövar ett bestämmande inflytande ingår i kommunkoncernen.

Kommunstyrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter och ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen ska fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige.

Kommunstyrelsen ansvarar för de uppgifter som åligger kommunstyrelsen enligt kommunallagen, annan lagstiftning samt enligt detta reglemente. Kommunstyrelsen ansvarar vidare för de uppgifter som inte särskilt ålagts annan nämnd.

<p>Driftbudget för Kommunstyrelsen Ekonomisk ram 2025: 370,4 mnkr</p>
--

Södertörns överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämndens verksamhet finansieras av Nynäshamn, Tyresö, Huddinge, Botkyrka, Salem och Haninge och ska alltid visa ett nollresultat. Eventuella underskott eller överskott hanteras i respektive kommun. För att likställa Haninge med övriga fem kommuner finns anslaget för överförmyndaren inom kommunstyrelsens budget. Nämnden ingår i Haninge kommuns nämndorganisation. Haninges andel av kostnaderna 2024 var 7,4 mnkr och nämndens totala omslutning var 30,7 mnkr. Kostnaden för Haninges andel för 2025 är 7,6 mnkr, vilket ger en budget 2025 med motsvarande belopp.

Samordningsförbundet Östra Södertörn

Samordningsförbundet Östra Södertörn är ett samverkansorgan mellan Haninge kommun, Tyresö kommun, Nynäshamns kommun, Region Stockholm, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen inom rehabiliteringsområdet. Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens andel av förbundets samlade medel är 50 procent. Region Stockholm bidrar med 25 procent och kommunerna med resterande 25 procent. Haninges del i finansieringen av förbundet 2024 var 2,2 mnkr. Kostnaden för Haninges andel är beslutad till 2,1 mnkr 2025, vilket ger en budget för 2025 med motsvarande belopp.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är ett kommunalförbund där förutom Haninge ingår Nynäshamn och Tyresö. Den procentuella fördelningen mellan medlemskommunerna är densamma som föregående år, där Haninge kommuns andel är 52,5 procent (Nynäshamns kommun 17,9 procent, Tyresö kommun 29,6 procent). Haninges andel av den totala avgiften till förbundet för 2024 var 8,2 mnkr. Kostnaden för Haninges andel för 2025 är beslutad till 8,6 mnkr, vilket ger en budget 2025 med motsvarande belopp.

Södertörns Brandförsvarsförbund

Södertörns Brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund med totalt tio kommuner. Medlemskommunerna är Haninge, Nacka, Tyresö, Huddinge, Nynäshamn, Botkyrka, Salem, Ekerö, Södertälje och Nykvarn. Nacka kommun avser att lämna förbundet från 30 juni 2025. Haninges del av Södertörns brandförsvarsförbund är 16,7 procent, budget för 2024 var 63,0 mnkr, exklusive engångssänkning av kostnaden i slutet av 2024 på grund av förändrad pensionsprognos 2024. Medlemsavgiften för Haninges andel 2025 är beräknad till 63,7 mnkr, vilket ger en budget 2025 med motsvarande belopp.

Kommunstyrelsens reserv

Kommunstyrelsens reserv 2025: 67,0 mnkr

Kommunstyrelsens reserv avdelas som en buffert för oförutsedda väsentliga avvikelser eller strukturella åtgärder under verksamhetsåret.

5.2 Barn- och förskolenämnden

För barn- och förskolenämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun.

Barn- och förskolenämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom förskola samt annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet exklusive öppen fritidsverksamhet. Barn- och förskolenämnden ansvarar för uppgifter som åligger kommunen i förhållande till annan huvudman för motsvarande verksamheter.

Driftbudget för Barn- och förskolenämnden

Ekonomisk ram 2025: 812,7 mnkr

Av ramen utgör 772,8 mnkr medel inom pengsystemet, inklusive statsbidrag för maxtaxa. Resterande medel om 39,9 mnkr avser anslagsfinansierad verksamhet och ska bland annat finansiera utbildningsförvaltningens centrala enheter, särskilda individersättningar och central administration.

5.3 Grundskolenämnden

För grundskolenämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun.

Grundskolenämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem samt öppen fritidsverksamhet. Grundskolenämnden ansvarar för uppgifter som åligger kommunen i förhållande till annan huvudman för motsvarande verksamheter.

Driftbudget för Grundskolenämnden
Ekonomisk ram 2025: 1 852,7 mnkr

Av ramen utgör 1 573,9 mnkr medel inom pengsystemet, inklusive statsbidrag för maxtaxa. Resterande medel om 278,8 mnkr avser anslagsfinansierad verksamhet och ska bland annat finansiera utbildningsförvaltningens centrala enheter, anpassad grundskola, skolskjuts samt särskilda individersättningar och central administration.

5.4 Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

För gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för uppgifter som åligger kommunen i förhållande till annan huvudman för motsvarande verksamheter. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för arbetsmarknadsfrågor. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden fullgör det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar som inte har fyllt 20 år. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden är arbetslöshetsnämnd.

Driftbudget för Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden
Ekonomisk ram 2025: 597,4 mnkr

5.5 Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden

För idrotts-, kultur- och fritidsnämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun.

Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens idrotts-, kultur-, fritids- och friluftsverksamhet. Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden ansvarar för idrotts- och friluftsmiljöer innefattande anläggningar, ytor för självorganiserad idrott och annan fysisk aktivitet, badplatser, friluftsområden, motionsspår och viss skötsel i skärgården. Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden ansvarar för fältverksamhet och öppna mötesplatser för unga, folkbibliotek, kulturskola, kulturverksamhet, konsthall, konstutställningar och offentlig konst samt verksamhet inom kulturmiljöområdet. Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden ansvarar för registrering av lotterier och utnämning av lotterikontrollanter samt lokalbokning.

Driftbudget för Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden
Ekonomisk ram 2025: 302,6 mnkr

5.6 Socialnämnden

För socialnämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun. Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen undantaget budget- och skuldrådgivning, för vilket kommunstyrelsen ansvarar.

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, det vill säga ekonomiskt bistånd, stöd till enskilda samt barn och familjer. Ansvaret omfattar även vård av unga och personer med missbruk enligt socialtjänstlagen och tvångslagarna LVU och LVM. Socialnämnden ansvarar för stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Socialnämnden ansvarar även för familjerättsfrågor samt frågor som rör flyktingmottagande. Socialnämnden lämnar även visst bidrag till föreningar.

Driftbudget för Socialnämnden
Ekonomisk ram 2025: 1 252,8 mnkr

5.7 Stadsbyggnadsnämnden

För stadsbyggnadsnämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun.

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighetsutövning inom bygglov, byggsamråd samt mätning och kartframställning. Nämnden är också kommunens myndighet i trafikfrågor och huvudman för kommunens gator, parker samt vatten och avlopp. Stadsbyggnadsnämnden har även det samlade ansvaret för arkitekturen i kommunen samt är lantmäterimyndighet.

Driftbudget för Stadsbyggnadsnämnden
Ekonomisk ram 2025: 248,1 mnkr

5.8 Äldrenämnden

För äldrenämnden gäller, utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och utöver vad som föreskrivs i detta reglemente, även reglemente med gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Haninge kommun.

Äldrenämnden ansvarar för kommunalt finansierad vård och omsorg till personer över 65 år vad gäller hemtjänst, dagverksamhet, korttidsboende/växelvård och särskilt boende.

Äldrenämnden ansvarar för samordningen av tillgänglighetsanpassningsarbetet i kommunen. Äldrenämnden beslutar om bidrag till föreningar som bedriver verksamhet inom nämndens ansvarsområde.

Driftbudget för Äldrenämnden
Ekonomisk ram 2025: 943,3 mnkr

5.9 Finansförvaltningen

Finansförvaltningens budget innefattar skatteintäkter och generella statsbidrag. Den ramfinansierade delen av budget består av pensionskostnader inklusive finansiell kostnad avseende förändring av pensionsavsättningar, externa och interna ränteintäkter och kostnader, borgensavgifter samt övriga verksamhetskostnader/-intäkter såsom internt personalomkostnadspålägg (intern intäkt i finansförvaltningens budget), arbetsgivaravgifter, försäkringar och övriga poster under finansförvaltningen.

Driftbudget för Finansförvaltningen
Ekonomisk ram 2025: 184,3 mnkr

Sammanställning budget, finansförvaltningen	Kompletterad Mål och budget 2024	Mål och budget 2025– 2028	Kompletterad Mål och budget 2025
Skatteintäkter och generella statsbidrag	-6 654,5	-6 808,8	-6 838,8
Finansnetto	-14,0	0,0	0,0
Delsumma intäkter:	-6 668,5	-6 808,8	-6 838,8
Pensionskostnader	616,6	398,2	387,0
Övriga verksamhetskostnader/-intäkter, netto	-302,6	-226,6	-202,7
Delsumma ram, finansförvaltningen:	314,0	171,6	184,3
Summa budget, finansförvaltning	-6 354,5	-6 637,2	-6 654,5

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mkr)

5.10 Kommunala bolag: Tornberget AB och Haninge Bostäder AB

Haninge kommun har två helägda bolag. Haninge Bostäder AB är kommunens bostadsbolag, som äger och förvaltar det kommunägda bostadsbeståndet. Tornberget AB äger och förvaltar kommunens verksamhetslokaler för skolor, fritidsverksamhet, äldreomsorg med mera.

Kommunfullmäktiges grundläggande uppdrag till bolagen ges i form av bolagsordningar och ägardirektiv. Bolagen ska i sin verksamhet bidra till den samlade måluppfyllelsen genom att arbeta för att nå kommunfullmäktiges mål samt följa program, planer och principbeslut. Kommunen fastställer Tornberget AB borgensram i samband med mål och budget.

Driftbudget

Kommunfullmäktige avdelar inga särskilda driftsmedel till bolagen. Kostnader täcks av bolagens intäkter.

6. Investerings- och exploateringsbudget för 2025 och plan för 2026–2028

Kommunen är i en omfattande investeringsperiod, där drygt 4 600 mkr planeras att genomföras under de kommande fyra åren (2025–2028), varav cirka 1 100 mkr under 2025. Kommunens egna investeringsutgifter bedöms under perioden uppgå till drygt 732 mkr och dotterbolaget Tornberget fastighetsförvaltnings AB:s investeringar i kommunala verksamhetslokaler till cirka 2 364 mkr. Utöver detta planeras även cirka 1 500 mkr i VA-investeringar inom VA-kollektivet under samma period.

Kommunens, inklusive Tornbergets, investeringsutgifter består huvudsakligen av reinvestering, upprustning och nyinvestering i verksamhetslokaler med tillhörande kapitalinventarier samt investeringar i stadsmiljön (park, trafik med mera). Investeringar i VA-verksamheten rör främst nytt reningsverk samt reinvesteringar och utbyggnad av ledningsnätet.

Investeringar finansieras i första hand genom ett budgeterat resultatöverskott i den löpande driftbudgeten samt de icke kassaflödespåverkande avskrivningskostnaderna i driftresultatet, men viss ökad upplåning för kommunkoncernen under perioden är sannolik.

Investeringsbudget för nämnderna utformas genom att medel avdelas för speciellt angivna objekt och resterande del ges som en investeringsram. För speciellt angivna objekt kan nämnden inte omfördela medel utan kommunfullmäktiges alternativt kommunstyrelsens medgivande. Inom den övriga investeringsramen ges nämnden möjlighet att disponera tilldelade medel bland övriga icke angivna objekt. Den slutliga investeringsbudgeten 2025 för respektive nämnd ska fastställas i beslut om nämnd- och verksamhetsplan med budget.

För planperioden 2026–2028 har vissa omDispositioner mellan åren gjorts gällande investeringsbudget, samt neddragningar i Tornbergets investeringsbudget för verksamhetslokaler med 110,7 mkr sett över hela planperioden, efter aktuell genomgång av investeringsbehov respektive år.

6.1 Investeringar

Nämndinvesteringar 2025 och plan 2026–2028

Nämnd	Mål och budget 2025	Komplett erad Mål och budget 2025*	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Totalt 2025–2028
Barn- och förskolenämnden	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	12,0
Grundskolenämnden	12,6	12,6	0,0	0,0	0,0	12,6
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	3,0	3,0	15,0	3,0	3,0	24,0
Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden	55,3	55,3	31,7	26,5	5,0	118,5
Kommunstyrelsen	33,0	33,0	12,8	12,8	0,0	58,6
Socialnämnden	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	36,0
Stadsbyggnadsnämnden	152,0	163,5	92,6	90,0	71,0	417,1
Äldrenämnden	15,8	15,8	15,8	11,0	11,0	53,6
Totalt	283,7	295,2	179,9	155,3	102,0	732,4

Belopp redovisas i miljoner kronor (mnkr).

*Kompletterad Mål och Budget 2025 inkluderar revideringar med hänsyn till ej slutförda investeringar 2024.

Avskrivningskostnader nämndinvesteringar

Nämnd	Mål och budget 2025	Kompletterad Mål och budget 2025*	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Totalt
Barn- och förskolenämnden	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	1,6
Grundskolenämnden	7,0	7,0	0	0	0	7,0
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	0,4	0,4	2,0	0,4	0,4	3,2
Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden	6,4	4,0	5,0	3,8	0,7	13,5
Kommunstyrelsen	9,7	9,7	4,2	4,2	0,3	18,4
Socialnämnden	2,3	2,3	1,8	1,8	1,8	7,7
Stadsbyggnadsnämnden	5,0	13,1	5,7	3,9	3,8	26,5
Äldrenämnden	2,3	2,3	3,1	2,6	2,6	10,6
Totalt	33,5	39,2	22,2	17,1	10,0	88,5

Belopp redovisas i miljoner kronor (mnkr), räknat på 100 procent genomförandegrad, komponentindelad med varierande avskrivningstider mellan 3 och 75 års tid.

*Budget 2025 inkluderar revideringar med hänsyn till icke slutförda investeringar 2024

Skulle samtliga planerade investeringar genomföras 2025–2028 skulle de samlade avskrivningskostnaderna beräkningsmässigt öka med 88,5 mnkr år 2029 jämfört med 2024.

Under 2025 beräknas avskrivningskostnaderna öka med 39,2 mnkr om hela investeringsplanen genomförs. Historiskt sett har dock nämnderna en varierande genomförandegrad. Med en genomsnittlig genomförandegrad på 50 procent för nämndinvesteringarna skulle avskrivningskostnaderna för alla nämnder totalt öka med 18,6 mnkr 2025.

Förutom tillkommande avskrivningskostnader avgår avskrivningskostnader i varierande grad på befintliga anläggningar som blir färdigavskrivna. Nämndernas samlade bild av totala avskrivningskostnader beror därför både på beloppsstorleken för tillkommande avskrivningar och färdigavskrivna anläggningar.

Tidigare års beslutade, ej genomförda nämndinvesteringar

2024 och övriga tidigare års Budgetbeslut, påbörjade men ej fullt genomförda	0
--	---

Belopp redovisas i miljoner kronor (mnkr)

I Mål och budget 2024–2027 formulerades ett principbeslut om att tidigare års beviljade investeringar, som ej påbörjats under två kalenderår efter beviljande, automatiskt stryks och får äskas på nytt om och när de blir aktuella att genomföra.

I denna budget för 2025–2028 är principen nu att alla icke påbörjade projekt vid årets slut som dessutom inte planeras att påbörjas kommande år automatiskt stryks. Budget för dessa strukna projekt får äskas på nytt om och när de blir aktuella att genomföra i framtida budgetprocesser. De projekt som har tidigare tilldelad budget och som är pågående kan däremot erhålla återstående behov i kommande års (2025 i detta fall) budgetprocess.

VA-kollektivets investeringar

Vatten- och avloppsverksamheten i Haninge kommun bedrivs inte i bolagsform utan som en del av stadsbyggnadsnämnden med ett eget VA-kollektiv avseende finansiering.

Avskrivningskostnader per år och nämnd	Mål och budget 2025	Kompletterad Mål och budget 2025*	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Totalt
Vatten och Avloppsinvesteringar (SBN, eget kollektiv)	431,5	474,5	382,5	392,5	257,5	1 507,0

Belopp redovisas i miljoner kronor (mnkr)

*Kompletterad Mål och Budget 2025 inkluderar revideringar med hänsyn till ej slutförda investeringar 2024.

VA-verksamheten planerar att under 2025–2028 totalt investera 1 507,0 mnkr i sina verksamhetsgrenar ledningsnät, reningsverk och produktion. De nya reningsverken i Fors och på Dalarö står för en stor del av totalsumman.

VA-anläggningar (ledningsnätet, större och mindre ledningar, pumpstationer med flera) har generellt sett längre avskrivningstider än andra kommunala anläggningar och därmed lägre avskrivningskostnader per år. En genomförandegrad på 100 procent av 2025 års investeringsbudget på 474,5 mnkr innebär avskrivningskostnader på 21,8 mnkr årligen från 2026 att finansiera via den årliga VA-taxan eller via de av fullmäktige beslutade anslutningsavgifterna.

Investeringar i verksamhetslokaler, Tornberget

Investeringsbelopp per år och nämnd	Mål och budget 2025–2028	Kompletterad Mål och budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Totalt 2025–2028
Barn- och förskolenämnden	33,0	1,0	46,0	1,0	74,0	122,0
Grundskolenämnden	137,5	100,3	158,5	135,0	50,0	443,8
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	0	50,0	110,0	0	0	160,0
Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden	55,0	80,0	232,0	321,0	520,0	1 153,0
Kommunstyrelsen	27,0	24,0	2,0	4,0	0	30,0
Socialnämnden	0	25,0	65,0	45,0	0	135,0
Stadsbyggnadsnämnden	0	0	0	0	0	0
Äldrenämnden	0	0	0	0	0	0
Tornberget*	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	320,0
Totalt	332,5	360,3	693,5	586,0	724,0	2 363,8

Belopp redovisas i miljoner kronor (mnkr)

**Reinvesteringar i existerande bestånd av verksamhetsfastigheter*

Kommunens helägda bolag Tornberget fastighetsförvaltnings AB erhåller 340,3 mnkr för investeringar i nya verksamhetslokaler 2025 inklusive reinvesteringar i existerande fastigheter med 80,0 mnkr årligen. Dessa investeringar genererar avskrivningskostnader i Tornbergets resultaträkning som finansieras via internhyror till nämnderna. Totalt planeras 2 363,8 mnkr att investeras i verksamhetslokaler för planeringsperioden 2025–2028.

Tidigare års beslutande investeringar i verksamhetslokaler

2024 och övriga tidigare års budgetbeslut, påbörjade men ej fullt genomförda investeringar i verksamhetslokaler.	0
--	----------

På motsvarande sätt som för nämndernas egna investeringar har det funnits beviljade men ej ännu genomförda investeringsmedel från 2024 och tidigare år gällande verksamhetslokaler.

I stället för ett årligt överföringsärende av ej förbrukade medel, har de projekt som är påbörjade men ej avslutade fått en ökning av investeringsbudgeten för 2025 med uppskattat återstående investeringsbelopp. De projekt som inte påbörjats och inte planeras startas 2025

får sina tidigare beslutade medel strukna och får ansöka om medel på nytt inför det år de faktiskt planeras påbörjas.

På samma sätt som för nämndinvesteringar skall verksamhetslokaler komponentindelas inför avskrivning. En estimerad uppskattning är att en investeringsvolym på 2 363,8 mnkr leder till höjda internhyror med cirka 78,8 mnkr årligen ifrån 2028 för att finansiera avskrivningskostnaderna. (i snitt 30 års avskrivningstid). Uppvärmning och andra sedvanliga driftkostnader tillkommer utöver detta.

Totala investeringar, kommunen, Tornberget och VA-kollektivet

Investeringsbelopp per år och typ	Mål och budget 2025–2028	Komplett erad Mål och budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Totalt 2025–2028
Kommunens nämnder	283,7	295,2	179,9	155,3	102,0	732,4
Verksamhetslokaler via Tornberget	332,5	360,3	693,5	586,0	724,0	2 363,8
Totalt skattekollektivet	616,2	655,5	873,4	741,3	826,0	3 096,2
VA Kollektivet	431,5	474,5	382,5	392,5	257,5	1 507,0
Totala investeringar skatte-+VA kollektiv	1 047,7	1 130,0	1 255,9	1 133,8	1 083,5	4 603,2

Belopp i mnkr

Koncernens (kommunen plus Tornberget fastighetsförvaltnings AB) investeringsvolym i 2025 års budget (exklusive VA-investeringar) uppgår till 655,5 mnkr. Över hela planeringsperioden 2025–2028 är motsvarande belopp 3 096,2 mnkr.

VA-investeringarna för planeringsperioden 2025–2028 beräknas uppgå till 1 507,0 mnkr, vilket kommer att behöva finansieras av VA-kollektivet. VA-investeringar finansieras delvis genom anslutningsavgifter och delvis via den årliga VA-taxan.

Planerna för behov av lokaler baseras främst på kommunens befolkningsprognos och planerad lokalförsörjning. Kommunens helägda bolag Tornberget fastighetsförvaltnings AB äger och förvaltar de flesta av kommunens verksamhetslokaler.

Kommunens lokaler ska kunna möta förändrade volymbehov och alternativa användningsområden. Ytterligare fokusområden är effektiv hantering av investeringar och lokalförvaltning.

6.2 Exploatering

För att klara tillväxten på ett ekonomiskt hållbart sätt bör exploateringsverksamheten styras så att intäkterna överstiger kostnaderna totalt och över tid för samtliga exploateringsprojekt. Merparten av kostnaderna för exploatering är avskrivningar av nya allmänna anläggningar (vägar, parker och allmän platsmark) som samtliga skrivs av på lång tid.

Intäkterna i exploateringsverksamheten är av engångskaraktär, medan kostnaderna som uppstår av exploateringsverksamheten genom avskrivningar, löper över många års tid och

matchar därför inte intäkterna för enskilda år. Kommunens exploateringsverksamhet hålls samman av kommunstyrelsen och ska samordnas med kommunens detaljplanearbete och investeringsplanering i nya områden. Kommunens totala exploateringsbudget fastställs av kommunstyrelsen. Exploateringsprojektens eventuella överskott, utöver exploateringsverksamhetens egna driftkostnader, ingår inte som finansiering av kommunens driftbudget.

4-års budgetscenario exploateringsverksamheten

I kommunen planeras och beslutas exploateringsverksamheten per projekt och fas. Varje projekt har fem faser varav genomförandefasen är den där utbyggnaden av allmänna anläggningar sker. Varje projekt sträcker sig över flera år (vissa upp till 10 år) och fattas beslut om individuellt. Per fas blir summan av alla projekt per år snarare ett scenario än en budget.

Inte alla utgifter som ingår i exploateringsverksamheten är investeringar enligt gällande lagstiftning och redovisningsregelverk. Därmed finns en rad avseende driftkostnader i tabellen nedan, som belastar respektive års driftresultat

	2025	2026	2027	2028	Totalt 2025–2028
Inkomster	172,9	253,1	351,6	325,0	1 102,5
Driftkostnad	-15,6	-11,6	-7,6	-3,8	-38,5
Investeringsutgifter	-252,3	-235,9	-247,6	-301,8	-1 037,6
varav Kommunala anläggningar	-178,9	-165,4	-162,0	-205,6	-711,9
varav VA anläggningar	-73,4	-70,5	-85,6	-96,3	-325,7
Projektresultat**	-37,3	42,4	162,5	101,7	269,4
Kassaflöde	-95,1	-16,5	84,5	9,3	-17,8
Driftnetto till Årets resultat	157,3	241,5	344,1	321,1	1 064,0

Tabellen redovisas i mnkr

**Eftersom VA-investeringarna bekostas av VA-kollektivet beräknas exploateringsprojektens resultat exklusive VA-kostnader.

Projektresultatet är differensen mellan inkomster samt driftkostnader och investeringsutgifter, exklusive VA investeringar. Projektresultatet ger en insikt om huruvida årets genomföra projekt är lönsamma eller inte, oavsett vilket år avskrivningarna belastar årets resultat.

Kassaflödet visar vilken effekt på kommunens likviditet respektive års samlade exploateringsverksamhet beräkningsmässigt kan ha. Beroende på hur de enskilda exploateringsavtalen utformas blir exploateringsprojekten i varierande grad framtunga. Det vill säga har utgifter, och ett negativt kassaflöde, innan inkomsterna för markförsäljning, exploateringsbidrag eller gatukostnadsersättning kommer. För att inte belasta kommunens likviditet för mycket är en mix av projekt i olika faser (tidig, genomförande och försäljning, avslutande) önskvärd liksom exploateringsavtal med balanserade kassaflöden.

7. Ekonomisk plan 2025–2028

Enligt kommunallagen ska kommunen upprätta en ekonomisk plan för den kommande 3-årsperioden. Nedan återfinns driftbudget för år 2025 och ekonomisk plan för åren 2026–2028.

I följande avsnitt i Kompletterad Mål och budget 2025 har budgetkompletteringar företrädesvis gjorts avseende år 2025. För planperioden 2026–2028 har vissa omdispositioner mellan åren gjorts gällande investeringsbudget, samt neddragningar i Tornbergets investeringsbudget för verksamhetslokaler med 110,7 mnkr sett över hela planperioden, efter aktuell genomgång av investeringsbehov respektive år. Övriga budgetposter för planperioden 2026–2028 som inte aktualiserats i kompletterad Mål och budget 2025 kommer att inarbetas i ordinarie Mål och budgetprocess för 2026–2029.

Driftbudget, tkr	2025	2026	2027	2028
Nämnd styrelse				
Kommunstyrelsen	370,4			
Kommunstyrelsens reserv	67,0			
Grundskolenämnden	1 852,7			
Barn- och förskolenämnden	812,7			
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	597,4			
Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden	302,6			
Revisionen	2,2			
Socialnämnden	1 252,8			
Stadsbyggnadsnämnden	248,1			
Södertörns överförmyndarnämnd	0,0			
Valnämnden	0,1			
Äldrenämnden	943,3			
Finansförvaltningen	184,3			
Ej fördelade medel respektive år		256,8	312,1	394,2
Totalt	6 633,6	6 890,4	7 202,5	7 596,7
Investeringsbudget, tkr	2025	2026	2027	2028
Investeringar totalt	1 130,0	1 255,9	1 133,8	1 083,5
<i>Varav VA-investeringar</i>	474,5	382,5	392,5	257,5
Kommunen investerar	295,2	179,9	155,3	102,0
Uppdrag lokalinvesteringar till Tornberget	360,3	693,5	586,0	724,0

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr)

För 2025 beräknas skatteintäkter och generella statsbidrag till 6 838,8 mnkr, inklusive sänkning av skattesatsen med 23 öre. Resultatmålet för 2025 är 205,2 mnkr, vilket motsvarar 3,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Med ett resultatmål för 2026–2028 på 3,0 procent är utrymmet 2026 256,8 mnkr för att täcka pris- och löneökningar, volymökningar, pensionskostnader med mera, jämfört med fördelat utrymme i kompletterad budget 2025. För de kommande åren är motsvarande utrymme jämfört med året innan 312,1 mnkr respektive 394,2 mnkr. Utrymmet för 2026–2028 är inte fördelat utan redovisas på raden ”Ej fördelat utrymme 2026–2028”.

Ekonomisk plan 2025-2028	Mål och budget 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Skatteintäkter Mål och budget 2024-2027	6 593,0				
Skatteintäkter Kompletterad Mål och budget 2024-2027	6 654,5				
Skatteprognos oktober 2023 (PLF 2025-2028)		6 871,9	7 202,6	7 522,6	7 850,6
Skillnad jämfört med prognos föregående år		217,4	330,7	320,0	328,0
Skillnad i % jämfört med prognos föregående år		3,3%	4,8%	4,4%	4,4%
Skatteprognos oktober 2024 ny befolkning*		6 838,8	7 103,5	7 425,3	7 831,7
Skillnad jämfört med budget/plan föregående år		184,3	264,7	321,8	406,4
Skillnad i % jämfört med budget/plan föregående år		2,8%	3,9%	4,5%	5,5%
Budgeterat resultat	130,0	205,2	213,1	222,8	235,0
Budgeterat resultat %	2,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Budgeterat finansnetto	14,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt utrymme inklusive budgeterat resultat	6 538,5	6 633,6	6 890,4	7 202,5	7 596,7
Ej fördelat utrymme 2026-2028			256,8	312,1	394,2

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr)

* Skatteprognos endast uppdaterad avseende innevarande år och 2025. För planperioden 2026–2028 är tabellen oförändrad i förhållande till Mål och budget 2025–2028

7.1 Resultatprognos

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	1 554,1	1 504,7	1 600,0	1 670,0	1 740,0	1 810,0
Verksamhetens kostnader	-7 495,1	-7 771,4	-7 987,8	-8 298,7	-8 639,5	-9 069,1
Avskrivningar	-182,0	-209,6	-254,0	-290,9	-326,1	-360,2
Verksamhetens nettokostnader	-6 123,0	-6 476,3	-6 641,7	-6 919,6	-7 225,5	-7 619,3
Skatteintäkter	4 807,5	4 984,5	5 228,4	5 373,1	5 588,7	5 816,8
Generella statsbidrag och utjämning	1 561,9	1 670,0	1 610,4	1 730,4	1 836,5	2 014,9
Verksamhetens resultat	246,4	178,1	197,1	183,8	199,7	212,4
Finansiella intäkter	94,7	25,0	60,6	61,9	63,4	64,9
Finansiella kostnader	-71,0	-73,2	-52,5	-32,7	-40,4	-42,4
Resultat efter finansiella poster	270,1	130,0	205,2	213,1	222,8	235,0
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-
Årets resultat	270,1	130,0	205,2	213,1	222,8	235,0

Tabellen redovisas i miljoner kronor (mnkr)

Resultatet för 2025 uppgår till 205,2 mnkr, vilket är 3,0 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Enligt riktlinjen för god ekonomisk hushållning är målsättningen ett resultatmål på minst 2,0 procent. Ett högre resultatmål bidrar till att kommunen i så stor

utsträckning som möjligt ska kunna självfinansiera investeringar samt att parera risker, till exempel inflation.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning förväntas öka med 2 procent under 2025 jämfört med 2024 för att sedan stabiliseras på en högre ökningstakt med en tillväxt på 4–5 procent, enligt den senaste skatteunderlagsprognosen från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Skatteprognosen utgår från en sänkning av skattesatsen med 23 öre från 2025.

Avskrivningar förväntas öka som resultat av högre investeringsnivåer och högre genomförandegrad av investeringar. Avskrivningar i relation till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning uppgår under perioden till 4–5 procent, vilket är en ökning från ett nuläge med cirka 3 procent.

Finansiella intäkter består till största del av borgensavgifter och ränta på likvida medel och finansiella kostnader består till största del av finansiella kostnader avseende pensionsskulden. Finansnettot förväntas uppgå till cirka 20,0 mnkr per år över perioden men är något lägre 2025 på grund av höga finansiella kostnader för pensioner som blir lägre från 2026.

7.2 Balansräkning och kassaflöde

Soliditet mäter hur stor del av kommunens totala tillgångar som är finansierade med eget kapital. Enligt kommunens riktlinje för god ekonomisk hushållning ska soliditeten förstärkas eller bibehållas över tid, men får minska enskilda år. Över planeringsperioden kommer soliditeten enligt plan att bibehållas. Under 2025–2026 när kommunen har högre investeringsnivåer är det troligt att soliditeten tillfälligt minskar något för att under 2027–2028 återgå till nuvarande nivåer, eftersom investeringsnivåerna då bedöms falla tillbaka något. Den planerade omklassningen av finansiell och operationell leasing utifrån redovisningsregelverk kommer dock påverka i form av sänkt soliditet med ett antal procentenheter.

Kommunen ska sträva efter att ett långsiktigt finansiellt handlingsutrymme bibehålls eller förstärks. Ett viktigt mått är självfinansieringsgraden, det vill säga hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansieras av egna medel. Under perioden uppgår självfinansieringsgraden i snitt till ungefär 100 procent, vilket innebär att nettoinvesteringarna i hög grad finansieras av egna medel. Detta ligger väl inom målsättningen med 50–100 procent självfinansieringsgrad över en rullande fyraårsperiod.

De kommande årens kassaflöde förstärks totalt sett enligt plan, med en tillfällig nedgång under 2025 och 2026 på grund av högre investeringsnivåer under dessa år.

7.3 Låneram och borgensåtagande

Ram för kommunens verksamhet (mnkr)

	Prognos låneskuld/ leasing 2024-12-31	Upplåningsbehov för kommunens verksamhet enligt MoB 2025–2028	Ram extern upplåning för perioden 2025–2028
Extern upplåning för Haninge kommuns verksamhet	20	-	20
Summa	20	-	20

Ram för åtagande för kommunalägda bolag samt kommunförbund (mnkr)

Kommunalt bolag	Prognos vidareutlåning eller borgensåtagande per 2024-12-31	Upplåningsbehov enligt MoB för 2025–2028	Ram vidareutlåning för perioden 2025–2028	Ram borgensåtagande för perioden 2025–2028	Volymen av vidareutlåning och borgensåtagande för perioden 2025–2028 får ej överstiga
Tornberget fastighetsförvaltning	4 370	1 120	5 490	5 490	5 490
Haninge bostäder AB	80	0	80	80	80
Summa	4 450	1 120	5 570	5 570	5 570

Sammanlagd ram för extern upplåning (mnkr)

	Sammanlagd ram för extern upplåning i Haninge kommuns namn	Sammanlagd ram för Haninge kommuns borgensåtagande för kommunala bolag	Volymen av vidareutlåning och borgensåtagande får ej överstiga
Total ram för perioden 2025–2028	5 590	5 570	5 570

Beslut om ramar tas för budget och planperioden och innebär att tidigare beslut gällande ramar för de kommunala bolagen upphör. Beslutet kommer framöver att tas årligen i samband med Mål och budgetbeslut.

Ovanstående ramar omfattar alla kommunalt helägda bolag som konsolideras. Haninge bostäder gör upplåning i eget namn, utan kommunal borgen, och exkluderas till viss del i

rambeslutet. Delägda bolag som inte konsolideras omfattas ej heller av ovanstående. En eventuell ram gällande vidareutlåning eller borgensåtagande till dessa bolag sker i separata fullmäktigebeslut. I separata fullmäktigebeslut har kommunen borgensåtaganden motsvarande cirka 300 mnkr.

De helägda bolagens eventuella nyttjande av kontokreditin inom koncernkontostrukturen anses vara vidareutlåning och inkluderas inom ramen för vidareutlåning. Kommunen går i borgen för helägda bolags förpliktelser under befintliga derivatramavtal med banker. Ett exempel på en sådan förpliktelse är när ett av bolagen gör en ränteswap. I denna swap byts fast och rörlig ränta, vilket kan leda till ett, för bolaget, positivt eller negativt kassaflöde. Att betala eller erhålla detta kassaflöde är en förpliktelse enligt derivatramavtalet. För de förpliktelser, vars underliggande avtals syfte är räntesäkring av utestående skuld eller sannolik skuldökning, inkluderas åtagandet inom ramen för borgensåtagande utan påverkan av volym.

8. Regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning

Kommuner och regioner ska enligt kommunallagen varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår). Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna om inte resultatutjämningsreserv används eller om det finns synnerliga skäl. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. I planen ska mål och riktlinjer anges som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period om tre år.

I kommunallagen anges att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat samt enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. I aktiebolagslagen finns motsvarande krav som reglerar bolagsstyrelsens ansvar.

När en privat aktör anlitas för att utföra en kommunal verksamhet har nämnd/bolagsstyrelse kvar huvudmannaskapet och det övergripande ansvaret för verksamheten. Nämnd/bolagsstyrelse ansvarar för att anlitate privata utförare uppfyller de bestämmelser som gäller för verksamheten. Enligt kommunallagen ska allmänheten ges möjlighet till insyn i verksamhet som utförs av privata utförare.

Av kommunallagen framgår att kommunstyrelsen har ett ansvar att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Det innebär att kommunstyrelsen ska ha en överblick och kontroll (uppsikt) över övriga nämnders och bolagsstyrelsers verksamhet. Kommunstyrelsen har rätt att ta del av nämnd och bolagsstyrels handlingar och räkenskaper samt i övrigt följa dess verksamhet.

I Mål och budget fastställer kommunfullmäktige i Haninge kommun de regler som avser kommunens ekonomi- och verksamhetsstyrning. Kommunstyrelsen utövar uppsiktsplikten genom nämndernas uppföljningar av nämnd- och verksamhetsplan med budget som sker löpande under året i enlighet med tidplaner för rapportering.

8.1 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning för kommunen innebär att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och effektivt, samt bidrar till en ekonomiskt hållbar och balanserad utveckling utifrån ett helhetsperspektiv och över tid. Utgångspunkten är kommunens egen definition av god ekonomisk hushållning, där de kortsiktiga målen för budgetåret pareras med långsiktiga mål för planperioden eller längre. Definitionen avser ett strategiskt och taktiskt perspektiv för såväl ekonomi som verksamhet och kan beskrivas som ett finansiellt övergripande ramverk för kommunen att förhålla sig till.

Grundprincipen för det finansiella perspektivet i god ekonomisk hushållning innebär att varje generation själv ska bära kostnaderna för den kommunala service som den konsumerar. Grundprincipen för verksamhetsperspektivet innebär att kommunen ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

Finansiella mål behövs för att betona att ekonomin är en förutsättning för verksamhetens omfattning och kvalitet. De finansiella målen bör vara övergripande och långsiktiga för att konsolidera det ekonomiska perspektivet. Finansiella indikatorer säkerställer övergripande efterlevnad av god ekonomisk hushållning på såväl kort som lång sikt.

Resultatutjämningsreserv (RUR) och resultatersättningsreserv (RER) hanteras inom ramen för god ekonomisk hushållning. Medel till reserven kan avsättas i ekonomiskt goda tider, för att kunna disponeras under sämre tider i en konjunkturcykel. Disponering kan användas vid låg skatteunderlagsutveckling, extraordinära händelser, oförutsedda utgiftsökningar/inkomstminskningar samt vid särskilt planerade kostnader av exempelvis nödvändig omstrukturering för att uppnå god ekonomisk hushållning över tid.

Haninge kommun ska ha en god kvalitet i kommunens verksamheter samt en välskött, balanserad och effektiv kommunal ekonomi i balans. Detta säkerställs genom att skatteuttaget är väl avvägt och effektivt i förhållande till ambitionsnivå samt säkerställer långsiktigt stabilitet. Relaterad indikator är ”Årets resultat som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag kommun, (%)” (Kolada: N03102)

Resultatmål

	2025	2026	2027	2028
Mål	≥3%	≥3%	≥3%	≥3%

Den långsiktiga betalningsförmågan ska vara tillräcklig och effektiv samt säkerställa långsiktiga inriktningar, förverkligande av strategier samt riskminimering. Relaterad indikator är ”Soliditet inklusive pensionsåtagande kommun, (%)” (Kolada: N03002)

Soliditet

	2025	2026	2027	2028
Mål	≥30%	≥30%	≥30%	≥30%

Målnivåer baseras på nulägesanalys i relation till ett långsiktigt perspektiv för en ekonomi i balans. Det innebär att målnivåer kan justeras för att bättre möta förändrade förutsättningar och behov, samt skapa flexibilitet. Rätt målnivåer för planperioden påverkas av en mängd förutsättningar som över tid kan variera baserat på behov, prioriteringar och ambitionsnivå.

Haninge upprätthåller efterlevnad av god ekonomisk hushållning genom att årligen utvärdera och fastställa mål och indikatorer för planperioden som säkerställer en ekonomiskt balanserad tillväxt och hållbarhet över tid. Genom årlig översyn konsoliderar Haninge de ekonomiska förutsättningarna och säkerställer kortsiktig och långsiktig finansiell hållbarhet. Konkret innebär det att åtgärder implementeras för att nå balans över tid. Indikatorer och mål kan över tid variera för att spegla de viktigaste perspektiven baserat på de aktuella förutsättningarna.

Haninge anpassar årligen, via den ekonomiska styrmodellen och budgetprocessen, nämndernas ramar för att möta verksamhetens och Haningebornas behov i förhållande till politiska prioriteringar och ekonomiska resurser. Därmed säkerställs tydliga samband mellan ambitionsnivå, resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. För Haninge, som har en underliggande befolkningstillväxt, krävs flexibilitet och effektivitet i ekonomisk prioritering och planering på såväl kort som lång sikt, vilket beaktas årligen i budgetprocessen.

8.2 Driftbudget

Haninge kommun budgeterar generellt med ett resultat om minst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag enligt rekommendation från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Det budgeterade resultatets andel av skatteintäkter och generella statsbidrag kan variera mellan enskilda år, men respektive års budget ska vara i linje med riktlinje för god ekonomisk hushållning.

När kommunfullmäktige har fattat beslut om mål och budgetramar i Mål och budget är respektive nämnds och styrelses ansvar att utifrån tilldelad budgetram upprätta en nedbruten budget för intäkter och kostnader, samt vid behov budget fördelad mellan verksamheter, vilken fattas beslut om i Nämnd- och verksamhetsplan med budget. Det ingår i nämndernas uppdrag att utveckla sin verksamhet utifrån tilldelad budgetram och att anpassa sin ekonomi och sin verksamhet för att uppfylla kommunfullmäktiges mål, politiskt prioriterade områden, uppdrag och inriktningar. Respektive nämnd bör ha en reserv för att kunna parera oförutsägbara kostnadsökningar eller intäktsminskningar samt avvikelser i förhållande till satta mål och beslutad budgetram. Reserven disponeras av nämnden som beslutar om och när reserven ska användas.

Ramjusteringar under löpande verksamhetsår

Kommunstyrelsen kan besluta om ramjusteringar mellan nämnder och styrelse under innevarande budgetår. Sådana ramjusteringar kan inte innebära att kommunens totala ram utökas utan motsvarande beslut om finansiering. Kommunstyrelsen kan även ramjustera avseende elevpengsystemet mot central reserv. Generellt hanteras ramjusteringar under löpande verksamhetsår med restriktivitet. Eventuella händelser som leder till avsteg från beslutad budget följs upp under året som budgetavvikelser och hanteras vid behov vidare i nästkommande ordinarie budgetprocess.

Kommungemensamma tjänster

Förvaltningar är inte fria att köpa vissa kommungemensamma tjänster var de vill, utan måste beakta koncernnyttan i interna kommungemensamma tjänster (se nedan). Resultatenheter har däremot möjlighet att påverka omfattning och kvalitet på de tjänster de köper inom ramen för interna överenskommelser för service och stöd.

De gemensamma tjänster som ska handlas internt inom kommunen är:

- IT-utveckling, drift och förvaltning
- Ekonomiadministration inklusive krav och inkassohantering
- Inköp och upphandling
- Personaladministration inklusive lönehantering
- Information och kommunikation
- Telefonväxel, reception och post
- Vaktmästeri och fordonshantering
- Tryckeri
- Verksamhetslokaler

Interna resultatenheter

Enligt kommunallagen har nämnderna det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Därför ska varje nämnd se till att det finns tydliga ansvars- och befogenhetsfördelningar i verksamheten. Respektive nämnd beslutar om regler för

resultatenheter samt hur resultat för enskilda resultatenheter ska hanteras mellan åren. En resultatenhet är organisatoriskt samt budget- och verksamhetsmässigt avgränsad från andra enheter.

8.3 Investeringsbudget

Kommunens investeringsbudget fördelas per nämnd. Varje nämnd beslutar själv vilka investeringsmedel som ska äskas och hur investeringsbudgeten ska fördelas, om inte kommunfullmäktige beslutat annat. Investeringsbudgeten kan vara riktad till specifika investeringsprojekt eller som en gemensam budgetpost.

Det är avsikten med innehavet av tillgången som styr om inköpet ska klassificeras som investeringsutgift eller driftskostnad. Kommunens anvisningar för redovisning av materiella och immateriella anläggningstillgångar ska följas och i anvisningarna anges bland annat när inköp klassificeras som investering. När en investering är klar aktiveras en anläggning i kommunens ekonomisystem.

När en anläggning aktiverats i kommunens ekonomisystem börjar kapitaltjänstkostnader som består av avskrivningar och internränta att belasta enheten som driftskostnader. Detta sker månaden efter aktiveringen. Innan beslut om en investering tas ska kapitaltjänstkostnad kalkyleras och beaktas i driftbudgeten. Kommunen tillämpar komponentavskrivningar där det är tillämpligt.

Kommunfullmäktige kan under verksamhetsåret besluta om tillkommande investeringar. Kommunstyrelsen kan besluta om ramjusteringar mellan nämnder och om objektsspecifika investeringar inom nämnder och styrelse under innevarande budgetår med upp till 10 procent av nämndens eller styrelsens beslutade investeringsvolym för aktuellt år.

8.4 Rapporteringsskyldighet

Förvaltningsdirektör ansvarar inför nämnd att budgeten hålls samt att nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Förvaltningsdirektör är skyldig att skyndsamt rapportera ekonomisk obalans eller verksamhetsrelaterade avvikelser till nämnd.

Om prognosen för året visar på ekonomiskt underskott eller risk för att nämnden inte kommer att bidra enligt plan till måluppfyllelse, ska handlingsplan med åtgärdsförslag tas fram. Om politiskt beslut behövs för att hantera avvikelse eller obalans ska förvaltningen föreslå åtgärder till nämnd. Det ska tydligt framgå vilka åtgärder som kommer att vidtas, vilken kostnadsbesparing, intäktsökning eller måluppfyllelse som kommer att säkerställas samt när den ekonomiska eller målrelaterade effekten kommer att få faktiskt genomslag.

Nämndens beslut om åtgärdsplan samt uppföljning av åtgärdsplanen ska rapporteras till kommunstyrelsen.

För resultatenheter, avdelningar eller motsvarande inom nämndens ansvarsområde där budget överskrids eller aktiviteter avviker mot beslutade mål ska förvaltningsdirektör vidta åtgärder som krävs för att återställa balans i budget och uppnå måluppfyllelse i verksamheten.

8.5 Delegation och attest

Delegationsordning

För en fungerande intern kontroll och styrning är det viktigt att det finns fungerande och kompletta delegationsordningar för varje nämnd. Ansvar för kommunens verksamheter regleras genom respektive nämnds reglemente. Genom att delegera ansvaret ut i tjänstemannaorganisationen, utförs arbetsuppgifterna på rätt nivå och på rätt sätt av dem som arbetar i verksamheten. Varje nämnd ska aktualitetspröva och uppdatera sin delegationsordning årligen.

Attestreglemente

I kommunens attestreglemente och dess tillämpningar anges vilka som får beslutsattestera, vad attest innebär och vilka beloppsgränser som finns för beslutsattestanter. Den som själv har konsumerat, använt, tagit en vara eller tjänst i bruk får inte beslutsattestera fakturan. Beslutsattestant ska ha kompetens för uppgiften samt ha ansvar för den budget som ska debiteras.

Varje år upprättar respektive nämnd en aktuell attestförteckning, där det framgår vilka som har beslutsattest enligt attestreglementet samt vem som ersätter ordinarie attestant vid dennes frånvaro.

8.6 Lokalförsörjning

Roller och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för lokalförsörjningsfrågor. Varje nämnd, styrelse och bolag har ett ansvar för ett effektivt lokalutnyttjande. Större delen av kommunens verksamhetslokaler ägs och förvaltas av kommunens fastighetsbolag, Tornberget. Tornbergets huvuduppgift är att tillgodose kommunens behov av verksamhetslokaler och svara för byggprocessen efter beställning från kommunen.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar på kommunstyrelsens uppdrag för samordningen av kommunens lokalbehov. Kommunala lokaler som inte används tillförs kommunens gemensamma lokalbank. Lokalbanken finansieras genom ett påslag på maximalt två procent som läggs på hyran för samtliga lokaler.

Lokalresursplanering och nyanskaffning av lokaler

I planeringen av nya lokaler krävs en effektiv lokalplaneringsprocess. Det är särskilt viktigt att de ekonomiska konsekvenserna av utbyggnaderna tidigt kan belysas och att processen stödjer frågor om delaktighet, styrning och kvalitet i beslutsunderlagen. Utgångspunkt för en effektiv lokalplaneringsprocess är lokalresursplanen, vilken tas fram varje år i samband med budgeten och som innehåller varje enskild förvaltnings behov av lokaler för såväl pågående som kommande planerad verksamhet.

Tornberget är behjälplig att ta fram kostnadskalkyler för investeringarna. Respektive nämnd tar upp lokalbehovet i sin kommande investerings- och driftbudget. I underlaget till nämnden ska också ingå en redovisning av verksamhetens förändrade kostnader i övrigt. Det är viktigt att ha en god framförhållning för att denna process ska fungera.

Investeringsprocessen för verksamhetslokaler

I kommunens riktlinje för investeringsprocess avseende ny-, om- och tillbyggnad av egna verksamhetslokaler, har arbetet med investeringsprojekt delats in i fyra skeden (programskede, förprojekteringsskede, projekteringsskede och byggskede).

Programskedet består av att verksamhetsförvaltningen tillsammans med kommunstyrelseförvaltningen tar fram ett lokal- och funktionsprogram, förslag på lämplig placering samt behov av eventuella övergripande gestaltningsförutsättningar. Övriga tre skeden initieras genom politiska beslut, vilka fattas i samband med den årliga mål och budgetprocessen.

Om ett lokalbehov ska lösas genom inhyrning eller genom att privata intressenter ska bygga och driva verksamheten ska detta normalt beslutas innan programskedet startas.

Avställning av lokaler

Nämnderna har rätt att ställa av lokal eller del av lokal om förutsättningarna uppfylls i enlighet med beslutad lokalförsörjningspolicy. Hyresgästen slipper fortsatt kostnadsansvar, vid varje kvartalsskifte med minst tre månaders framförhållning. Bedömningen avgörs från fall till fall av kommunstyrelseförvaltningen i samråd med respektive förvaltning. Kommunstyrelsen äger rätten att samordna avställningar.

Inhyrning av lokal

Förslag till inhyrning av ny lokal anmäls alltid till kommunstyrelseförvaltningen som ansvarar för förhandlingen med hyresvärderna. I kommunstyrelsens delegationsordning finns det reglerat vem som beslutar om inhyrning av lokaler.

Anpassning i lokaler som ägs av Tornberget

Vid större anpassningar sker samma hantering som för beställning av ny lokal. Huvudprincipen är att beställande förvaltning och nämnd tar beslut om nya lokaler i samband med den årliga budgetprocessen. Samtliga beställningar, även mindre verksamhetsanpassningar, skall godkännas enligt delegationsordning. Tillkommande kapitalkostnader alternativt förändrade driftkostnader belastar beställande nämnd vid tidpunkten för färdigställande oavsett finansierings- eller hyresmodell.

Reinvesteringar i byggnader

Investeringar i fastigheter som ägs av Tornberget och som är nödvändiga ur ett fastighetstekniskt perspektiv eller där rationaliseringar i byggteknik kan uppnås initieras av Tornberget. Innan insats påbörjas ska samråd ha skett med berörd förvaltning. Kapitalkostnaden för reinvesteringen belastar hyresgästen när ombyggnaden är färdigställd och beaktas i hyressättningsmodellen. Större reinvesteringar som Tornberget initierar tas upp i den årliga budgetprocessen.

8.7 Konkurrensutsättning genom upphandling eller kundval

Konkurrens är ett verktyg för att få ut mesta möjliga service för kommunens resurser. Det innebär att systematiskt pröva om andra än kommunen själv kan driva en offentligt finansierad verksamhet med samma eller bättre kvalitet till samma eller lägre kostnader. Det kan också bidra till ökad valfrihet för medborgare och kunder. Undantag är uppgifter som omfattar myndighetsutövning och verksamheter som enligt gällande lagar inte kan konkurrensutsättas. Det finns även vissa interna gemensamma tjänster som alltid ska tillhandahållas av kommunen.

Konkurrensneutralitet ska råda mellan interna resultatenheter och externa utförare. Resultatenheter som konkurrerar med externa producenter (privata, kooperativa eller föreningsdrivna) ska ha likvärdiga och konkurrensneutrala förutsättningar och villkor.

8.8 Elevpeng

Kommunfullmäktige fastställer årligen elevpengen till förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och grundskola i samband med beslut om Mål och budget. Syftet med elevpengen är att ge förutsättningar för ökad konkurrens och möjlighet till valfrihet för eleverna. Elevpengen omfattar för- och grundskoleverksamhet, oavsett huvudman, som har inskrivna elever från Haninge kommun. Internationella skolor omfattas också av elevpengen.

Prognosen för hur många barn och elever som beräknats inom respektive verksamhet är ett årsgenomsnitt baserat på kommunens befolkningsprognos, vilken ligger till grund för den budgettram som tilldelas barn- och förskolenämnden samt grundskolenämnden. Om antalet barn och elever blir fler än prognostiserat utgår ytterligare volymkompensation från central reserv till berörd nämnd. Om barn och elevantalet omvänt blir lägre än prognosen ska berörd nämnd återlämna motsvarande anslag till central reserv.

För 2025 fastställs nedanstående elevpeng och en jämförelse med elevpengen för 2024 enligt tabell nedan. Elevpengen är beräknad inklusive statsbidrag för maxtaxa, dock ingår inte de specialdestinerade statsbidrag som hanteras och fördelas via barn- och förskolenämnden respektive grundskolenämnden. Beräknad sänkning av personalomkostnadspålägget 2025 är beaktat i elevpengen.

Elevpeng 2025

Beloppen redovisas i kronor och avser ersättning för helår.

Tabell elevpeng 2025

Verksamhet	Elevpeng 2025	Förändring i % elevpeng	Jmf 2024 grundbidrag	Föräldraavgift (kr)	Prognos volym
Pedagogisk omsorg					
1-3 år	129 999 kr	3,0%	3,0%	15 350 kr	75
4-5 år	110 541 kr	3,0%	3,0%	11 510 kr	81
6-9 år	43 455 kr	3,0%	3,0%	8 730 kr	-
Förskola					
Allmän förskola	36 236 kr	0,8%	3,0%	2 878 kr	25
1-3 år	153 163 kr	0,9%	3,0%	15 350 kr	3 078
4-5 år	144 944 kr	0,8%	3,0%	11 510 kr	2 581
Fritidshem					
6-9 år	56 447 kr	4,5%	6,2%	8 730 kr	4 803
Grundskola					
År F-6	89 942 kr	4,0%	6,2%	- kr	9 390
År 7-9	130 522 kr	1,2%	6,2%	- kr	3 868
Övriga ersättningar					
Nattomsorg inkl. OB-tillägg	140 904 kr			Se förskola	43

Elevpengen består av två delar: lokalersättning och grundbidrag.

- Lokalersättningen baseras på kommunens budgeterade och genomsnittliga

självkostnad per individ för lokalhyror inom respektive verksamhetsform. Om förändringen av elevpengen är högre än ökningen av grundbidraget beror det på att lokalkostnader för egen kommunal verksamhet är större per capita än ökningen av grundbidraget och tvärtom om förändringen av elevpengen är lägre än ökningen av grundbidraget.

- Grundbidraget är den del av elevpengen som finansierar verksamheten exklusive lokaler. Eftersom grundbidraget är den del av ersättningen som går till verksamhet, redovisas förändringen jämfört med föregående år särskilt i tabellen ovan. Elevpengen betalas ut med 1/12-del varje månad. Om familjedaghem eller förskola själv tar in föräldraavgift, reduceras beloppen enligt avgiftskolumnen i tabellen ovan.

Momskompensation med 6 procent baserad på elevpengen, alternativt 18 procent på lokalkostnaden och 5 procent på övriga kostnader, tillkommer till huvudman annan än kommunen. Denna momskompensation återsöker kommunen, vilket gör att det blir konkurrensneutralt.

För enheter i egen kommunal verksamhet görs ett avdrag från elevpengen för att finansiera den del av de centrala kostnaderna inom utbildningsförvaltningen som enbart avser den egna kommunala verksamheten. För andra anordnare ligger således ersättning för motsvarande kostnader i den elevpeng som utbetalas.

Tilläggsanslag för anpassad grundskola och ersättning till barn i behov av särskilt stöd ligger utanför elevpengen.

Skolskjuts genom SL:s linjetrafik eller motsvarande omfattas inte av elevpengen, ej heller skolskjuts anordnad genom entreprenad (skolbuss, taxi, båt).

